

Vergaderjaar 2023–2024

26 956

Beleidsnota Rampenbestrijding

Nr. 219

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 oktober 2023

Hierbij bied ik u – mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Justitie en Veiligheid – de Staat van de Veiligheid Brzo-bedrijven 2022 (hierna SvdV 2022) aan (bijlage 1). De SvdV 2022 is een overkoepelende rapportage van de beschikbare rapportages met betrekking tot uitvoering van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). In de SvdV 2022 is de monitoring- en toezichtinformatie opgenomen van de Brzo-toezichthouders, medeoverheden en de industrie verenigd in Stichting Veiligheid Voorop. Voor de inhoud van deze onderliggende rapportages (jaarverslag BRZO+ 2022, het jaarverslag van de Stichting Veiligheid Voorop, RIVM analyse van incidenten, de stand van zaken aanwijzingen bedrijfsbrandweer en de factsheet ongewone voorvallen) zijn de aanleverende organisaties verantwoordelijk. Deze deelrapportages zijn als bundel opgenomen bij deze brief (bijlage 2).

Algemeen beeld

Brzo-toezicht wordt uitgevoerd door BRZO+, het samenwerkingsprogramma van de Brzo-toezichthouders. Hiermee wordt een eenduidige uitvoering van de regelgeving en toezicht op de naleving van het Brzo 2015 nagestreefd. Vrijwel alle bedrijven die onder de werkingssfeer van het Brzo vallen (hierna BRZO-bedrijven), worden jaarlijks geïnspecteerd waarbij de betrokken toezichthouders samen werken en gezamenlijk inspecties uitvoeren. In 2022 is gestart met een nieuwe inspectiemethode waardoor een betere analyse en bewaking van de resultaten mogelijk is. Als gevolg van de nieuwe methodiek bevat het jaarverslag over 2022 andere gegevens dan voorgaande jaren. Grootste verandering is het gestructureerd registreren van afwijkingen. Bij een afwijking is de tekortkoming onvoldoende zwaar om als overtreding te worden aangemerkt, maar wordt het bedrijf wel geacht deze afwijking op te heffen. Als bij een (eerst)volgende inspectie geconstateerd wordt dat de afwijking niet is verholpen, kan besloten worden dat er (mogelijk) sprake is van een

overtreding (een onvoldoende functionerend veiligheidsbeheerssysteem). Het is een positieve ontwikkeling dat toezichthouders niet alleen naar overtredingen kijken maar juist ook naar afwijkingen, die toekomstige overtredingen kunnen voorspellen. Hiermee wordt beoogd dat het Brzo-bedrijf het veiligheidsbeheerssysteem verder verbetert waardoor uiteindelijk voorkomen wordt dat afwijkingen tot een overtreding kunnen uitgroeien. Vroegtijdig acteren op afwijkingen leidt daarmee tot een verbetering van de veiligheid en naleving door Brzo-bedrijven.

De kwantitatieve gegevens, zoals het aantal overtredingen en de gegevens van het Programma Veiligheid Voorop, laten over de afgelopen 5 jaar een min of meer stabiel beeld zien. Belangrijk onderdeel van de kwantitatieve gegevens zijn de gegevens van toezicht en handhaving. Het aantal gesignaleerde overtredingen wordt geregistreerd in drie categorieën op basis van de ernst van de overtreding. Categorie 1 houdt in dat de overtreding een onmiddellijke dreiging op een zwaar ongeval kan geven en directe actie vereist van het bedrijf. Categorie 2 houdt in dat de overtreding geen onmiddellijke dreiging is voor een zwaar ongeval en een categorie 3 overtreding levert een zeer geringe dreiging op een zwaar ongeval op. De verdelingen van de overtredingen over de categorieën laten al jaren een min of meer stabiel beeld zien. Categorie 1 overtredingen betreft minder dan 1% van het totaal. 75% van de gerapporteerde overtredingen zijn categorie 3 overtredingen.

De afgelopen jaren is gewerkt aan doorontwikkeling van de SvdV. Alle bij de SvdV betrokken partijen geven aan dit plateau van stabiele cijfers te willen doorbreken en een manier te zoeken om het veiligheidsniveau nog verder te verbeteren. Ik ben het er mee eens dat de naleving omhoog moet en ik steun deze wens tot doorontwikkeling.

Doorontwikkeling van de Staat van de Veiligheid

Van Brzo-bedrijven wordt verwacht dat zij een preventiebeleid hebben geïmplementeerd dat een hoog veiligheidsniveau waarborgt en de continue verbetering daarvan. Bij alle partijen bestaat de wens om de beschikbare data nog beter te gebruiken en daarbij meer duiding te geven aan de data waardoor zichtbaar wordt waar de Brzo-bedrijven kunnen verbeteren. Om deze doorontwikkeling te laten slagen is het van belang expliciet elkaars taken en rollen te benoemen en te respecteren. De Brzo-bedrijven zijn primair verantwoordelijk voor de naleving van wet- en regelgeving en het verbeteren van de veiligheidsprestaties. Overheden stimuleren en ondersteunen bedrijven en de Brzo-toezichthouders houden toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving.

In samenspraak met de betrokken partijen wordt onderzocht hoe aan de doorontwikkeling concreet invulling aan te geven. Een belangrijke pijler is daarbij, naast het beter benutten van de beschikbare data, dat bedrijven leren van elkaar. Een van de mogelijke manieren om de veiligheid bij Brzo-bedrijven te verbeteren is om op basis van bestaande initiatieven te bekijken hoe we nog beter lessen kunnen trekken uit incidenten, near-misses, inspectiegegevens en lopende veiligheidsprojecten. Wat zijn leerpunten uit deze initiatieven en hoe kunnen deze in de praktijk beter worden geïmplementeerd.

Ik onderzoek momenteel hoe ik uw Kamer in de toekomst gelet op bovenstaande beter kan informeren over de ontwikkelingen van de veiligheid van de Brzo-bedrijven. Ik kijk daarbij zowel naar de frequentie als de inhoud van de rapportage. De kwantitatieve gegevens die door de toezichthouders, overheden en industrie worden gemonitord en jaarlijks gerapporteerd zullen beschikbaar blijven.

Ik zal u in 2024 nader informeren over de ontwikkeling van de SvdV.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen